

Personlig assistent – ett utmanande yrke?

Ansvarig forskare: Helena Tinnerholm Ljungberg, Karolinska Institutet

Frågeställning

Yrket personlig assistent ger personer med omfattande funktionshinder ("assistansanvändare") möjlighet att delta fullt ut i samhället. Yrket har särskilda arbetsvillkor som gör det viktigt att studera ur ett hälsoperspektiv: personliga assistenter arbetar i olika miljöer, de arbetar ofta ensamma i assistansanvändarens hem, med varierande anställningsvillkor beroende på om assistansanordnaren är privat, offentlig, kooperativ eller brukaren själv. Dessutom har yrket hög sjukfrånvaro, är kvinnodominerat, låglönat och kräver ingen formell utbildning. Forskning om hur hälsa och arbetsmiljö samverkar i detta yrke är nödvändig för att säkerställa ett hållbart arbetsliv. Tidigare forskning har lyft fram betydelsen av arbetsgivare/chefer (med ansvar för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen) för återgång i arbete. Syftet är att undersöka personliga assistenters och deras arbetsgivares upplevelser av underlättande och hindrande faktorer för återgång i arbete efter sjukskrivning på grund av psykisk ohälsa.

Data och metod

Projektet har en kvalitativ ansats. Data kommer att samlas in genom två semi-strukturerade intervjuer med tre månaders mellanrum med 20–25 personliga assistenter och 20–25 arbetsgivare/chefer.

Samhällsrelevans och nyttiggörande

Psykisk ohälsa är en vanlig orsak till sjukfrånvaro, och kvinnor löper större risk att bli sjukskrivna än män. Inom yrket personliga assistenter finns hög sjukfrånvaro och olika osäkra arbetsförhållanden. Ny kunskap om personliga assistenters arbetsmiljö bör kunna omsättas, genom samverkan, till praktiskt genomförbara åtgärder, som samtidigt ta hänsyn till assistansanvändarens rätt till självbestämmande. Sådan kunskap är också central för arbetsgivares systematiska arbetsmiljöarbete.